

Christus, ut vidimus, soli ecclesiae, nempe docenti, a se instituta missionem dedit, eamque perpetuam constituit fidei depositariam ac magistram cunctis gentibus. Ecclesia hac facultate utens per suos ministros auctoritative, ut ajunt, seu nomine ipsius Christi, quovis tempore omnibus gentibus sibi commendatas veritates tradit, ac suos filios edocet. Hinc sicut ecclesiae officium ac munus est docere, sic privatorum est doceri et credere, seu, ut loquitur Apostolus, in civitate redigere intellectum in obsequium Christi (II Cor. X. 5), seu fidei christianae, et obedire fidei (Rom. I, 5 et alibi passim). Fides proinde seu veritas necessario a legitima auctoritate est (1); haeresis contra seu error necessario a spiritu privato huic legitima auctoritati opposito. Haec autem opposito ex parte horum privatorum hominum necessario includit perduellionem, et quotquot ecclesiam catholicam deserunt, ut privatorum hominum placitis adhaereant, hoc ipso adhaerent perduellioni, sectarii fiunt, novatores vel novatorum participes.

De his novatoribus jam scribebant apostoli in concilio hierosolymitano congregati: Quoniam audivimus quia quidam ex vobis exeuntes turbaverunt vos verbis, evertentes animas vestras, quibus non mandavimus, etc. (Act. XV, 24); et Apostolus ad Galatas: Sunt aliqui, qui vos conturbant, et volunt convertere evangelium Christi; sed licet nos, aut angelus de caelo evangelizet vobis, praeterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit (Gal. I, 8); et ad Thessalonicenses: Rogamus vos, ne quis vos seducat ullo modo (II Thess. II, 5); atque ad Timotheum: Erunt homines se ipsos amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemii, ... hi resistunt veritati, homines corrupti mente, reprobi circa fidem (II Tim. III, 2 et seq.); denique, ut alia innumera his similia testimonia praetermittam, Christus ipse in Apocalypsi reprehendit atque objurgat episcopum Pergami, eo quod haberet in ecclesia sua tenentes doctrinam nicolaitarum. Ex doctrina igitur Christi et apostolorum isti omnes, qui insurgunt adversus legitimam auctoritatem, ut ipsius doctrinae ac magisterio sua propria placita substituant, tanquam totidem perturbatores, seductores, evangelicae doctrinae corruptores, superbi, mente corrupti, reprobi circa fidem, anathematizandi, sectarii, haeretici habendi sunt absque ullo discrimine; nam Apostolus loquitur etiam de iis, qui subsequentibus aetatibus in-

Hegesippo, qui floruit sub Imperatore Hadriano, ipsum, cum Romam proficisceretur, Plurimos episcopos aduisse, et ab omnibus unam eandemque audivisse doctrinam; Οτι την αυτην παρε παντων παρελθοντων διακαλων ακολουσαι ητοι παρεσσει, etc. Unde patet perpetua unitas in ecclesia catholica, dissensio et divisio perpetua in sectis heterodoxorum.

(1) Praeclare s. Augustinus, lib. De utilitate credendi, cap. ix, cum hoc inter ecclesiam catholicam et haeticos dixisset esse discrimen, quod ecclesia catholica venientibus ad se praecipiat fidem, haetici autem promittant rationem, concludit: Vera religio, nisi credantur ea, quae quisque postea, si se bene gesserit dignusque fuerit, assequatur atque percipiat, et omnino sine quodam gravi auctoritatis imperio iniri recte nullo pacto potest. Ed. Maur. tom. VIII.

surrecturi erant, scribit enim ad Timotheum: In novissimis diebus instabunt tempora periculosa, etc. (II Tim. III, 1). Ergo omnes et singuli, qui quovis tempore, quovis colore ac praetextu, priorum novatorum vestigia sectantes, spiritus privati figmenta opponunt recepta ab ecclesia doctrinae, omnes, inquam, indiscriminatim tanquam rebelles, seductores, perturbatores, reprobi circa fidem hoc ipso sunt et erunt usque ad consummationem saeculi.

Et sane in rebus fidei, vel legitima standum est auctoritati vel spiritui privato. Si primum dicatur, cum nulla alia auctoritas legitima sit nisi ecclesia catholica a Christo instituta, quod jam demonstravimus, et cum omnes et singuli novatores, nullo facto discrimine, ab ecclesia damnati et proscripti sint, hinc omnes indiscriminatim rebelles et sectarii ex aequo sunt, incipiendo a nicolaitis, quos Christus ipse reprobavit, usque ad unitarios et methodistas. Quam enim ratione methodista, unitarii, protestantes ausint sese praefere nicolaitis, gnosticis, cerinthianis, carpocratianis, arianis aut aliis haeticis, quasi nempe illi erraverint, ipsi vero a veritatis tramite minime deflexerint? Quis judex erit? Ergo vel omnes pariter damnandi et reprobandi, vel omnes pariter ut veritatis cultores ac veri Christi discipuli habendi sunt; quod postremum cum dici non possit, nisi impie dicatur, tum Christum, tum apostolos errasse, dum hos insectati sunt et rejecerunt ab ecclesia communione, restat ut primum affirmetur. Nulla via media.

Quod si contendant adversarii, spiritui privato vel, ut in praesentiarum loqui malunt, rationi individuali uniuscujusque standum esse in negotio fidei, tunc frustra damnati fuissent omnes novatores seu haetici a temporibus apostolicis usque ad nos; omnes admittere possemus errores non semel contrarios et contradictorios, quos delira hominum quorundam ratio invenit; omnis prorsus veritas sie prolaberetur; nullum jam dogma esset retinendum. In Deo tres essent personae et una tantum; Christus Deus esset simul et non esset; duae essent in Christo naturae et una solum; una esset in ipso persona et duplex; Deus auctor esset peccati et non esset; in homine esset liberum arbitrium et absoluta necessitas, etc. etc. vel saltem esset indifferens unicuique sic diversa, imo et contraria sentire et credere; et quod consequens est, cum identidem homines isti nonnihil novi induxerint etiam circa moralem seu practica doctrinam, fas unicuique esset tanquam licita habere homicidia, adulteria, fornicationes, incestus, infanda denique omnia flagitia, quae tum veteres tum recentiores approbarunt (1). Itane Ecclesia,

(1) Fletcher's Works, vol. m, p. 10, refert mogletonianos et labbadistas, qui sunt ex secta methodistarum, sub praetextu obsequendi interiori lumini, se flagitiosissimis impietatibus dedisse, prout adhuc faciunt nonnullae aliae sectae methodisticae. Adulterium et homicidium, inquit supranominatus Richardus Hill, non nocent filiis Dei, imo sunt ipsis utilia. Peccata mea possunt Deo displicere, sed persona mea semper ipsi chara erit. Etsi magis peccarem quam Manasses,

a Christo instituta, erit sine dogmate et sine morali? Quorsum igitur revelatio? Ergo vel catholici vel rebelles, vel in ecclesia catholica vel in synagoga Satanae vel Christi vel Belial vel catholica fides vel quodlibet spiritus privati deliramentum, omnia contradictoria aequo vera, aequo laudanda sunt!

Ex his sequitur 1. quod quicumque protestati sunt adversus ecclesiam catholicam, protestati fuerint adversus veritatem et adversus Deum ipsum.

2. Quod, cum protestantismus sit actus rebellionis adversus ecclesiae auctoritatem, quotquot haetici fuerunt et sunt, totidem fuerint ac sint protestantes, ejusdem nempe criminis rei, et ipsis idem conveniat nomen.

3. Quod, cum Protestantismus vox sit negativa, significans actum protestationis adversus articulos fidei ab ecclesia definitos, fiat ut, quo quis minus credit, seu quo plures articulos rejicit, eo magis sit protestans, eique magis conveniat talis denominatio, ita ut perfectus incredulus ac rationalista sit perfectus protestans.

4. Quod protestantismus partialis sit plena et formalis incohærentia; si enim regula fidei est spiritus privatus, nulla est ratio cur vel unus fidei articulus admittatur ob ecclesiae auctoritatem. Hinc protestantismus partialis non est status consistentiae; quisquis enim a fide catholica recesserit, ille profecto in nullo statu medio diu permanebit, sed deistarum vel ad rationalistarum partes accedet; et sane deismus ac rationalismus sunt naturalis ac ultimus fructus protestantismi (1).

non ideo minus dilectus filius Dei essem, quia semper me videt in Christo; exinde fit, ut inter ipsa adulteria, incestus et homicidia possit ad me verba convertere: Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te (Ibid. vol. iv, p. 97). Etsi ego vitupero eos, qui dicunt: Peccamus, ut in nobis gratia abundet, attamen, his non obstantibus, adulterium, incestus, homicidium me sanctiorem reddunt super terra et gloriosorem in caelis (Fletcher Dwybeny's Guide to the Church pag. 82). D. Milner (Letters to a Prebendary) refert et ipse Salmonem quemdam, ministrum apud Coventry, populum docuisse jurare, blasphemare, liberumque laxare frenum excessibus omnibus. Quoniam abhorret animus ejusmodi excessus recensere, qui plura cupit praeter citatos auctores, consulere potest ipsos scriptores protestantes, Trembley, Considerations sur l'état présent du Christianisme, pag. 259, et Baronem de Starck, Entretien philosophiques sur la réunion des différentes communions chrétiennes, traduits de l'allemand, Paris 1818, praesertim pag. 285, ubi refert excerptum cujusdam dissertationis De s. Pauli christianismo, auctoris anonymi, insertae in Repertorio Semleri, in qua auctor praefert ethnicismum christianae religioni, et § 5. quaerit: Si le rétablissement de la religion des Grecs et des Romains ne serait point le meilleur parti qu'on pût prendre. Id ipsum praestiterunt magistri populi seu pastores, ut constat ex nota 72 operis Thiess; sic imitati sunt nonnulli philosophos gallos, nominatim vero Raynal, qui in sua Historia philosophica amare quaeritur De ce que la Croix de J.-C. avait remplacé les divinités riantes de Rome et de la Grèce. Si tamen hoc opus citati auctoris factus est.

(1) Leibnitzius merito praedixit, in epist. inedita ad Arnaldum, atheismum vel saltem naturalismum postremam haeresium fore: Il est vraiment à craindre

I. Obj. S. Cyprianus aliiquam quam plurimi africanici episcopi dissentiebant a Romano Pontifice, ideoque ab ecclesia universali, circa valorem baptismi haeticorum, nec tamen rebelles habiti sunt. Sic semipelagiani, licet errarent circa gratiae necessitatem ad initium fidei, non propterea damnati sunt. Frequentes sunt, in ecclesia ipsa catholica, concertationes circa fidei articulos, divisae scholae sunt thomistarum, congruarum, augustinianensium, etc., nec propterea alterutra contententium pars rebellis censetur. Jam ipse Apostolus scripserat: Unusquisque in suo sensu abundet (Rom. XIV, 5); necesse propterea non est auctoritati acquiescere in iis, quae ad fidem pertinent.

Resp. D. Ante expressam ecclesiae definitionem, quidem sub anathematis poena latam, C. post ejusmodi definitionem N. Aliud est errare, aliud in proprio sensu persistere, seu resistere legitima auctoritati definienti. Jam vero citati africani episcopi errabant quidem ante expressam illam definitionem; cum tamen dubium fortasse adhuc superesse posset, num ipsorum doctrina contraria esset ecclesiae doctrinae, innoxii erant; non autem post ejusdem ecclesiae definitionem, cui se re ipsa submitserunt. Nec illud omittendum est, quaestionem illam rebaptizantium spectatam ab illis fuisse, juxta non paucos eruditos, ut quaestionem potius disciplina quam fidei (1). Hinc factum putamus, ut nonnulli, etiam post concilium nicenum, perrexerint consuetudinem illam inveteratam in suis ecclesiis retinere, ut suo loco dicemus.

Semipelagiani nunquam sectam constituerunt, vix enim s. Coelestinus Pontifex dederat rescriptum suum ad controversiam illam dirimendam, cum statim omnes, quos error ille infecerat, eidem decreto ultro adstipulati sunt.

Atque hinc responsio patet ad difficultatem petitam a concertationibus theologorum. Ejusmodi enim domesticae concertationes, quae, salva charitate, in scholis catholicis libere agitantur, fidem seu fidei articulos ab ecclesia definitos nullatenus attingunt, sed modum tantummodo ac rationem nonnulla explicandi; praeterea omnes theologi catholici parati sunt privatos sensus subijcere ecclesiae definitioni, si qua ab ipsa daretur (2).

que la dernière des hérésies ne soit l'athéisme, ou du moins le naturalisme. Vid. Exposition de la doctrine de Leibnitz sur la religion, Paris 1819, p. 415. Eventus veritatem praedictionis ostendit.

(1) Vid. Bolgeni, in opere Risposta al quesito cosa è un appellante? Test. x.

(2) Atque hinc patet mala eorum fides, qui, ad cohonestandas propriae sectae divisiones in rebus fidei, in medium afferunt dissensiones theologorum catholicorum, non advertentes ingens interesse discrimen inter divisiones et placita haeticorum, quae oriuntur ex defectione a legitima auctoritate, ac subruunt fidem ipsam et accidentales, ut ita dicam, levesque dissensiones theologorum, qui in fide unanimes sunt, et quorum controversiae agitantur circa ea, quae nondum ab ecclesia definita sunt. nec habent pro

Ad verba Apostoli: *Unusquisque*, etc. *D.* circa aliquam praxim præsertim disciplinæ, quam ecclesia liberam unicuique reliquit, *C.* in rebus fidei definitis *N.* Hoc enim inauditum in ecclesia est, et Apostolus, ut patet ex contextu, loquitur de libera discretionem ciborum et quorundam legalium observatione.

II. Obj. Spiritus evangelii est spiritus libertatis; et sane Christus, cum in mundum venit, præstitit erga degenerem judæorum religionem, quod postea Lutherus efficere tentavit in ipsa religione catholica, tunc temporis sæde immutata per usurpationes papales et insectatorem monachorum spiritum medio ævo (1); ergo.

Resp. *D. A.* Spiritus evangelii est spiritus libertatis a lege mosaica ac legalibus observantiis, vel per oppositionem ad spiritum servitutis et timoris legis mosaicæ, *C.* est spiritus libertatis, ita ut liberum unicuique sit credere, sentire et innovare in rebus fidei, prout magis libet. *N.* Absurda enim esset libertas illa credendi quodlibet, verum aut falsum, fidemque omnino destrueret.

Ad probationem, *Neg.* impiam et blasphemam comparationem. Equis enim, nisi deista vel atheus, impurum ac scelestissimum apostatam, qui immani arrogantia inconsutilem Christi vestem, id est, ecclesiam, dilacerare aggressus est, per rebellionem filiorum adversus propriam suam matrem omnia susdeque vertendo, audeat comparare cum unigenito Filio Dei, qui non venit solvere legem, sed adimplere (Matth. V, 17)? Ubinam signa inveniuntur ejus missionis? Ubi vaticinia, ubi miracula? Nisi per summum nefas velis inter ipsius prodigia satanicum plane furorem, fornicationes, adulteria, sacrilegia recensere (2).

Quod si Christus abrogavit legem ceremonialem et judicialem, substituendo umbræ ac figuræ rei veritatem, necessario debuit vetus pariter sacerdotium abrogare, lex enim et sacerdotium relativa sunt; at tamen novum in se sacerdotium instituit ac sempiternum, cujus ministros voluit perpetuari in ecclesia sua per continuam successionem, usque ad sæculi

objecto nisi diversam rationem exponendi ea quæ ad fidem pertinent, salva semper fide ipsa.

(1) Ita auctor operis *Chronologie universelle*, vol. 100. *De la Bibliothèque du citoyen du XIX siècle*.

(2) Vid. Lessius, in *Consultatione: Quæ fides et religio sit capessenda*, Consid. ix, quinta ratio ex vita et morum conditione; ubi pessima Lutheri et Calvinii vita in propatulo ponitur. Quod attinet ad miracula Lutheri nemo id ignorat, quod testis ocularis refert Frid. Staphylus, in *Absolute apologia*, pag. 404, de Luthero anno 1545, exorcizante quamdam juvenem de Misnea Wittembergæ; ea nempe ratione, qua (Act. xix, 16) in filios Sævæ demon insiliit, sic insiliit in Lutherum ejusque socios, nec levi illos damno affectit. Staphylus, quem Lutherum magistrum suum jugulo a dæmone arreptum conspiceret, et fugam molientem serram recludere non valeret, securim a clerico per fenestras injectam adeptus, fores excidit salutique sue et incolamitati consuluit. Cons. Baddley, *A sure way to find out the true religion*, Boston 1831, pag. 66.

consummationem, cum potestatis plenitudine, quam in episcopatu, sensu jam exposito, collocavit.

Si aliquot præterea abusus in ecclesia (1) circa disciplinam vel individuorum mores identidem exoriuntur, quis poterit tales abusus extirpare, nisi ecclesia ipsa, quæ sola talem a Christo auctoritatem nacta est? Nunquam privatorum est potestatem in ecclesia Dei exercere. Si proinde qui sibi ejusmodi jus arrogant, tanquam sacrilegi et perduelles habendi sunt, ac detestandi veluti profani usurpatores, si fidem approbatam ab ecclesia mutare volunt.

III. Obj. Scriptura ubique supponit liberam doctrinæ discussionem et examen ex parte fidelium, qui debent probare utrum spiritus ex Deo sint, ut præscribit apostolus Joannes (I Joan. IV, 1); quibus præterea injungit Paulus: *Omnia probate, quod bonum est tenete* (I Thess. V, 21); qui cavere debent, ne quis eos seducat (Coloss. II, 18); qui que jubentur omne externum excludere magisterium, cum Spiritus Sanctus unumquemque interius doceat ad fidem necessariam: *Non necesse habetis*, inquit Joannes, *ut aliquis doceat vos; sed unctio ejus (Christi) docet vos de omnibus, et verum est, et non est mendacium. Et sicut docuit vos, manete in eo* (I Joan. II, 27). Quod sane consonat veteri prophetiæ, in qua dicitur: *Ponam universos filios tuos doctos a Domino* (Joan. VI, 45, coll. Isaia: LIV, 13); quod quidem vaticinium suum adimplementum in Novo Fœdere habuisse tradit Christus, qui propterea vetuit, ne quispiam ex discipulis suis vocaretur magister: *Quia magister vester, inquit, unus est Christus* (Matth. XXIII, 10); ergo.

Resp. 1. *N. A.* Nihil quippe evincunt adducta testimonia, quæ alio sensu semper intellexit ecclesia.

Resp. 2. *Neg. Ant.* Ad quatuor vero priores probationes, *D.* Et allata testimonia speciatim tendunt ad excludendum systema spiritus privati, *C.* ad illud cohesionandum, sive ad excludendam ecclesie auctoritatem *N.* Etenim allati textus inducti sunt ad præmonendos fideles, ut caveant a privatis et suspectis doctoribus, qui, cum apostoli adhuc in vivis essent, jam cœperant hæc illac disseminare falsa dogmata, ac puram apostolorum doctrinam corrumpere. Quapropter ipsi, utpote vigiles pastores, gregem sibi commissum perpetuo monent de imminente periculo, ac de necessitate obsequendi legitime auctori-

(1) Vid. Muzzarelli in præclaro opere, *Il buon uso della logica in materia di religione*, tom. I, edit. Florentiæ 1821, opus II, cui titulus est: *Abusi nella chiesa*; scite Cl. auctor distinguens inter *abusus ecclesie et abusus in ecclesia*, merito negat, vel aliquando extitisse, vel extare posse abusus ecclesie, seu totius ecclesie corporis, nisi Christus promissis suis potuerit deesse; abusus enim quoslibet ecclesia nunquam probavit, sed perpetuo damnavit atque proscrispsit, juxta illud s. Augustini effatum: *« Ecclesia Dei inter multam paleam, multaque zizania constituta, multa tolerat; et tamen quæ sunt contra fidem vel bonam vitam non approbat, nec tacet, nec facit »* (Ep. 55 ad Januar.). At fatetur, abusus esse in ecclesia, semperque aliquot fuisse, et futuros esse, quia cum ex hominibus ecclesia coalescat, qui fragiles sunt et infirmi, impossibile est, ut nemo sit, qui humana non patiat.

ritati, si immunes ab erronea doctrina et seductione esse velint. Subdit enim inter ceteros B. Joannes: *Hæc scripsi vobis de iis, qui seducunt vos* (I Joan. II, 26). Apposite Bellarminus, lib. 5. *De verbo Dei*, cap. 10, ad argumentum 12, inter cetera habet: *Hæc scribit s. Joannes, quomodo si catholicus aliquis scriberet catholicis, qui ab hæreticis obsiderentur et perturbarentur; non necesse habetis, ut aliquis lutheranus vel calvinista doceat vos doctrinam Christi; omnino enim quæ vos scire oportet jam didicistis et tenetis ex prædicatione ecclesie, adjuvante unctioe Spiritus Sancti.*

Ad 5. probationem, *D.* Christus in adductis verbis vanam excludit nominis gloriam, *C.* excludit magistros ab ecclesia *N.* Alioquin quomodo dixisset apostolis: *Euntes docete?* Ex eo autem, quod se unum magistrum prædicet non sequitur quod excludat ecclesie magisterium. Opportune enim observat s. Augustinus magistrum proprie ac præcipue illum dici, qui doctrinam a seipso habet, non vero item illum, qui doctrinam ab alio acceptam ceteris tradit. Ecclesia autem non aliud filios suos docet, quam quod didicit ab ipso Christo.

Inst. Apostolus inquit: 1. *Non dominamur fidei vestræ* (II Cor. I, 23); et 2. *Spiritualis homo judicat omnia, et ipse a nemine judicatur* (I Cor. II, 15); ergo.

Resp. ad 1. *D.* Non dominamur, id est, non intendimus ob prædicatam vobis fidem arbitrarium in vos exercere dominatum cum ostentatione potestatis, *C.* non intendimus germanam in vobis fidem conservare *N.* Ut patet ex scopo et contextu istius capitis, et prout ipse exponit Rosenmüller (1). Et sane solus Deus est, qui dominatur fidei nostræ; ecclesia nos non docet nisi ea, quæ Deus revelavit.

Ad 2. *D.* Judicat omnia judicio privato, quod tamen non dissentiat ab ecclesie magisterio, *Tr.* judicio definitivo ac independentem ab ecclesie auctoritate *N.* Addendum, non deesse qui ita explicent citatum textum, ut hinc falsum ostendant ethnicorum vel profanorum judicium de religione christiana; nullus enim christianus erroris circa doctrinam quam profitetur argui potest (2), et sane congruit contextus. Sed dato etiam, quod de christiano a Spiritu Sancto interius edocto sermo sit, sciri nunquam potest certitudine fidei, quinam ejusmodi homo spiritalis sit.

IV. Obj. Ea, quæ ad salutem spectant diligentissimo examine ponderanda ac discutienda ab unoquoque sunt, nisi velimus ipsum naturæ jus prorsus violare; liberum ergo unicuique erit ecclesie judicio adherere, vel ab eo recedere, quoties conscientia aliud suadet.

(1) In hunc locum, cui præverat Bern. a Piconio; si quid enim boni in suis commentariis habent protestantes, id a nostris mutuati sunt, nec unquam ferè fontes indigentant. Hoc præclare ostendit Dr. Petrus Fourer. Ackermann Canonicus lateran. in opere, quod inscribitur *Prophetæ minores perpetua annotatione illustrati*, Viennæ 1850.

(2) Cons. citatus auctor in hunc locum.

Resp. *D. A.* Antequam fidem christianam quis amplectatur, seu quamdiu infidelis est, jus habet inquirendi in motiva credibilitatis, *Tr.* postquam fidem suscepit *N.* Fideli enim nullum *dubitativum*, ut vocant, examen permittitur, quod cum vera fide consistere nequit. Permittitur tamen iis, qui idonei sunt, examen tantum *discretionis*, ut magis magisque se in fide confirmet.

Inst. Saltem unicuique examen dubitationis licebit instituire circa veram ecclesiam, alioquin sequeretur, quempiam posse, imo et debere, sectæ, quæ christiana dicatur, et in qua natus sit, adhærere, quod est absurdum. Quod si examen dubitationis necessarium est ad veram Christi ecclesiam dignoscendam, quidni etiam ad cetera fidei dogmata discutienda?

Resp. *D. M.* Unicuique licitum est examen dubitationis circa veram ecclesiam, imo necessarium iis omnibus qui extra catholicam ecclesiam versantur, *C.* catholicis *N.* Ratio summx disparitatis inter utrosque ex eo patet, quod catholicis per examen discretionis evidentia morali constet de perpetua et nunquam interrupta successione episcoporum ab apostolis usque ad nos, prout omnia publica monumenta testantur. Contra vero eadem morali evidentia constat omnibus sectariis de epocha, in qua ipsorum majores ab eadem ecclesia discesserunt ad novam societatem instituendam, quæ se se opposuit tum auctoritati tum fidei quam reliquerunt, vel a qua ob suam pervicaciam expulsi sunt. Ideoque primi certi sunt, et quidem certitudine fidei, de infallibilitate propriæ ecclesie, cui promisit Christus se adfuturum usque ad consummationem sæculi; sectarii autem nunquam sibi hanc infallibilitatem possunt polliceri, nisi velint sibi arrogare, quod denegant ecclesie universæ quam deseruerunt. Hinc catholici ex propriis principiis dubitare *non possunt*, sectarii autem ex propriis principiis dubitare *debent*. Verum de hoc argumento alias iterum agemus.

PROPOSITIO VII. — *Iis, qui auctoritatem rejiciunt catholicæ ecclesie, ut spiritus privati placita sectentur, nulla est vera fides, sed opinio tantum vel dubium.*

Ut omnis tollatur amphibologia, antequam manum admoveamus ad veritatem enunciatæ propositionis evincendam, præmittimus:

1. Ex recepta apud omnes doctrina, actum fidei bifariam constare, tum nempe ex objecto ut vocant, materiali, cujusmodi sunt veritates ipsæ revelatæ, tum ex objecto formali, seu motivo, auctoritate scilicet et veracitate Dei revelantis, quæ quidem duo una cum divinæ gratiæ auxilio requiruntur et sufficient ad ætum fidei theologicæ constituendum. Quum proinde dicimus respectu eorum, qui auctoritatem ecclesie catholice rejiciunt, id sectentur placita spiritus privati, nullam dari fidem, id intelligimus ex defectu regulæ proximæ universalis atque infallibilis, quæ nobis tuto proponat tum veritates revelatas tum verum sensum revelationis, ita ut circæ objectum mate-